Protokół z publicznej prezentacji projektu

„Usługi cyfrowe dla bezzałogowych statków powietrznych"

z dnia 1 października 2019 r.

1. **Termin i miejsce prezentacji**

Publiczna prezentacja złożeń do projektu „Usługi cyfrowe dla bezzałogowych statków powietrznych", planowanego do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, Działanie 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych", Budżet Państwa - część budżetowa nr 27 odbyła się 1 października 2019 r. w godz. 8:30-10:30 w siedzibie Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, przy ul. Wieżowej 8 w Warszawie.

2. **Sposób udostępnienia informacji o możliwości zgłoszenia udziału w prezentacji**

Informację o czasie i miejscu przeprowadzenia prezentacji oraz możliwości udziału w niej, wraz ze wskazaniem terminu zgłaszania zainteresowania udziałem w publicznej prezentacji udostępniono:

a) Na stronie internetowej Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej (https://bip.pansa.pl/)

b) Poprzez zaproszenia pisemne z wskazanym adresem e-mail (info@pansa.pl) do przesłania zgłoszenia udziału w prezentacji

c) Na stronie internetowej Centrum Projektów Polska Cyfrowa (https://www.cppc.gov.pl/po-polska-cyfrowa/po-pc-ii-os/prezentacje-publiczne/1616-publiczna-prezentacja-projektu-uslugi-cyfrowe-dla-bezzalogowych-statkow-powietrznych)

3. **Uczestnicy prezentacji**

W prezentacji wzięło udział 20 gości, reprezentujących: Kancelarię prezydenta RP, Ministerstwo Infrastruktury, Urząd Lotnictwa Cywilnego, Centralną Szkołę Państwowej Straży Pożarnej, Komendę Główną Policji, , Służbę Ochrony Państwa, Komendę Główną Straży Granicznej, Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, S&T Poland, Assecco Poland oraz Prezes i pracownicy Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

4. **Porządek prezentacji**

a) Powitanie uczestników oraz informacja o przebiegu i celu spotkania

b) Prezentacja projektu „Usługi cyfrowe dla bezzałogowych statków powietrznych"

c) Pytania i dyskusja

d) Zakończenie spotkania

5. **Przebieg prezentacji**

Przebieg prezentacji został utrwalony za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Protokół z prezentacji publicznej zostanie umieszczony na stronie BIP Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Spotkanie rozpoczął i poprowadził Prezes Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, Pan Janusz Janiszewski, przedstawiając poniższe szczegóły dotyczące projektu:

a) Informacje o projekcie, w tym czas trwania
b) Powody realizacji projektu
c) Cele projektu
d) Korzyści projektu
e) Oczekiwania, potrzeby i efekty realizacji
f) Udostępnione e-usługi
g) Kamienie milowe
h) Produkty końcowe
i) Koszty projektu
j) Stan obecny procesów i zmiany w związku z realizacją projektu dla: nadawania uprawnień, szkoleń, oceny ryzyka operacji BSP, wykonywania zaawansowanych lotów BSP na szeroką skalę, identyfikacji BSP, dynamic safety and security.

Ponadto, ze strony organizatorów podczas prezentacji głos zabrali: Pani Małgorzata Darowska, Pełnomocnik Ministra Infrastruktury ds. BSP, Pan Filip Sosin, Kierownik Programu Strategicznego PAŻP „Zarządzanie ruchem bezzałogowych statków powietrznych BSP", Pan Paweł Szymański, Dyrektor Departamentu Bezzałogowych Statków Powietrznych Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

6. <u>Pytania do prezentacji</u>

W ramach przeprowadzonej prezentacji publicznej nie padły wnioski o wprowadzenie zmian w projekcie lub jego uzupełnienie. Kwestie poruszone przez uczestników prezentacji miały charakter pytań mających na celu wyjaśnienie i uszczegółowienie zaprezentowanych informacji. Nie niosą one konieczności weryfikacji założeń projektu.

W ramach przeprowadzonej prezentacji publicznej zadano pytania:

a) Czy przewiduje się odpłatność za usługi wdrożone w ramach projektu, zarówno dla osób z zewnątrz, jak i służb porządkowych? *(Komenda Główna Straży Granicznej)*

Udzielona odpowiedź: Usługi dla służb nie będą płatne. Jeśli w przyszłości pojawią się opłaty za usługi dla obywateli, to tylko na zasadzie utrzymania systemów i tylko w takim zakresie, natomiast na tym etapie nie jest to zakładane. Obecnie nie ma regulacji prawnych, które by na to pozwalały. Ponadto na etapie przygotowania projektu zostały oszacowane nie tylko koszty wytworzenia modułów projektu, oszacowane zostały również koszty utrzymania tych usług.

b) Jak technicznie będą identyfikowane BSP zarejestrowane oraz jak i czy będą identyfikowane BSP niezarejestrowane? *(Komenda Główna Straży Granicznej)*

Udzielona odpowiedź: System będzie przetwarzał dane z wszelkich możliwych źródeł, jak transpondery, LTE, 5G i inne źródła informacji, z telemetrią od producentów włącznie. Na tę chwilę usługi projektu nie odpowiadają na problem detekcji lotów nielegalnych. W przyszłości, na dalszym etapie rozwoju systemu, możliwa będzie integracja z systemami zajmującymi się detekcją i neutralizacją lotów nielegalnych.

c) Czy w przyszłości będzie wymóg rejestracji każdego BSP? (Komenda Główna Straży Granicznej)

Udzielona odpowiedź: Regulacje prawne wymagają od połowy 2020 roku rejestracji wszystkich BSP o masie ponad 250 g. Legislacja wewnętrzna doprecyzuje ten wymóg. Ten system jest min. po to, by

procedura rejestracji była prosta i dostępna. Będzie to rejestr online. Regulacje prawne będą określały sankcje za brak rejestracji. Jednocześnie żywotność dronów jest na tyle krótka, że liczba niezarejestrowanych BSP na rynku będzie się zmniejszać, gdyż stare, niezarejestrowane drony będą wycofywane zużycia. Po drugie, producenci będą zobligowani (dłuższy termin wdrożenia, ze względu na dłuższe vacatio legis), by montować w BSP systemy zdalnej identyfikacji.

d) Czy ten system ma implementować unijne regulacje dotyczące użytkowania platform (np. ograniczenia dla operatorów, zarządzanie klasami, dopuszczenie do lotu, identyfikacja, parametry jak: stała transmisja parametrów lotu)? Jak, wobec braku przepisów wykonawczych, będzie postępowała praca, jeśli chodzi o rozwój techniczny systemu i rozwój regulacji, by nie okazało się, że zostaną zaimplementowane inne rozwiązania, niż przyjęte na poziomie UE? Jak będą koordynowane prace z innymi krajami UE dla wymiany informacji transgranicznych? *(Assecco Poland)*

Udzielona odpowiedź: System ma być odpowiedzią na te regulacje. Co do drugiej kwestii, PAŻP ma zdefiniowane to ryzyko, na bieżąco monitoruje wymogi prawne i technologiczne, dzięki uczestnictwu we wszelkich dedykowanych grupach roboczych. W założeniach architektury systemu zdefiniowana została komunikacja z innymi systemami, wiec wypełniony jest wymóg interoperacyjności. Specyfikacja poszczególnych usług w ramach projektu odbywa się z uwzględnieniem wymogów wynikających z regulacji prawnych. Dane będą wymieniane przez standardy API. Prace na poziomie operacyjnym toczą się min. w ramach SESAR JU. Prace nad U-SPACE na poziomie legislacyjnym toczą się na poziomie EASA. Interoperacyjność jest zapisana w przepisach z zachowaniem neutralności technologicznej.

e) Czy wsparcie finansowe ma dotyczyć tylko instytucji państwowych, czy też podmiotów prywatnych, które chciałyby współpracować w tym projekcie? *(Assecco Poland)*

Udzielona odpowiedź: Nie jest oczekiwane wsparcie finansowe interesariuszy prywatnych. PAŻP jest zainteresowany współpracą o charakterze wymiany wiedzy, by wytworzyć najlepsze produkty.

f) Czy w ramach projektu planowana jest akredytacja, certyfikacja systemu, by zintegrować przepisy prawne i efekt końcowy pozwolił na użytek operacyjny? *(Komenda Główna Policji)*

Udzielona odpowiedź: Wytworzony system do zaawansowanych lotów będzie podlegać akredytacji i będzie przeznaczony do użytku operacyjnego.

7. <u>Zakończenie prezentacji</u>

Prezentację zakończył Prezes Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, Pan Janusz Janiszewski, dziękując uczestnikom za udział oraz zapraszając do dalszej współpracy przy projekcie.

Bogusława Chłopek
Dyrektor Biura Projektów

W załączeniu:

1) *Prezentacja publiczna projektu „Usługi cyfrowe dla bezzałogowych statków powietrznych".*